

# Els comptes de la vella

Les autoritats, tan autonòmiques com del govern central, s'han afanyat a instrumentar les mesures d'urgència per pal·liar la situació de les persones afectades per les darreres inundacions. Els valencians tenen l'oportunitat de contrastar quin és el nostre pes a l'estat. ¿Caldrà esperar uns altres pressupostos?

Rafael Castelló

**Q**uantes vegades els avantpassats dels valencians van veure com les aigües, servidores de la vida i fertilitat dels camps, es tornaven bèstia negra que arrabassa amb tot, mentre, impotents, la veien passar? L'aigua també és destructora i, si no, que ho pregunten als habitants de la Ribera.

Les inundacions de la primera setmana de novembre de 1987 han fet memòria. Els nivells d'aigua han estat molt variables segons el lloc i punt on se n'ha pres la mesura. L'aigua també discrimina i no afecta tots per igual.

Fa cinc anys, la Ribera conegué les inundacions més catastròfiques i destructores de la seua història. Els nivells d'aigua feren pols tots els rècords anteriors i, en alguns punts urbans, arribaren als cinc metres d'altura. L'aigua no té consciència redistributiva i ara, al 87, l'aigua ha entrat als mateixos llocs, amb una altura que oscil·lava al voltant de dos metres. És a dir, que els llocs, i per tant, les persones, que més castigats van estar en les inundacions de 1982, també han estat els més afectats en les inundacions de 1987. Els que es van salvar al 82 també s'han salvat al 87. En la banda intermèdia és on es troben les diferències. De qualsevol manera, quan l'aigua arriba a l'altura fatídica entre 0,5 i 1,5 metres, on hi ha la majoria de les coses que ens són útils quotidianament, que arribe a 1,7 o 2 metres es quasi anecdòtic, pel que fa a destrucció material. A partir de l'1,5 metres, escassament queden els quadres i fotografies penjats a les parets.

Les inundacions del 82 afectaren uns 14.200 habitatges. El recompte dels afectats enguany encara no ha acabat, però n'hi ha exemples. A Carcaixent, la comptabilització ja arribava als 1.500 habitatges afectats, per distints graus d'aigua. Aquesta població, l'any 82, veia com s'inundaven aproximadament 3.000 cases.

El nombre de centres comercials i industrials ha augmentat respecte al 82 en el municipi de Carcaixent, que ens ser-



*Els afectats hauran d'enfrontar-se sols a recomençar des de zero.*

veix d'exemple. Aleshores, oficialment, es reconegueren al voltant de 300 establiments afectats. Ara, la llista que està elaborant l'ajuntament ronda els 500. I sort que la majoria estan assegurats.

Al sector agrícola, els danys són també de gran envergadura. Milers i milers de fanecades han estat afectades i les plantes, en molts casos, i les collites, en la majoria, en patiran les conseqüències. Sobretot, els cítrics, que es troben en el moment de la recol·lecció, veuran afectada del tot la seua rendibilitat. Només al terme municipal de Carcaixent es perdran més d'1.600.000 arroves de taronges (a 12,5 Kg per arrova, són 20 milions de quilos). En total, la Cambra Local Agrària de Carcaixent calcula unes pèrdues d'aproximadament uns 900 milions de pessetes.

Totes aquestes destrosses suposen una clara reducció de la capacitat de compra dels habitants de les zones inundades. Expedients de regulació d'ocupació d'empreses i comerços, jornals i collites perdudes al camp, disminueixen la renda de la zona, agreujant la situació dels botiguers. Generalment, en aquests casos, es fa ús de l'endeutament, de crèdits i préstecs. Però, ¿i si la capacitat d'endeutament de la gent ja està superada pels crèdits i préstecs provocats per les inundacions de 1982, encara vigents? Tot era nou.

Tot això pel que fa al sector privat. Evidentment, el sector públic es troba en les mateixes condicions. Les instal·lacions municipals s'han vist afectades, les infraestructures bàsiques, carrers, voreres, camins agrícoles... La capacitat d'endeutament dels ajunta-

## ¿Amb 85.000 milions de pessetes n'hi ha prou?

Josep Ramon Lluch

**A**questa aportació de l'estat al finançament de les obres de recuperació de les poblacions afectades i, sobretot, a les obres d'infraestructura hidràulica en els cursos del Segura i del Xúquer que evitaran que es tornen a produir nous desbordaments d'aquests rius, tot i ser considerable, no és cap regal. Als afectats per les inundacions, Madrid no els dona res, ja que els milers de damnificats bauran d'enfrontar-se tots sols al trauma d'haver de començar de nou, des de zero.

Encara que el govern central ha decidit concedir una moratòria de tres anys per a tornar els crèdits que estan pendents des de la «pantana» de 1982 i que ha autoritzat l'Institut de Crèdit Oficial a concedir nous crèdits als afectats, a un interès del 7 per cent, cal que ningú no s'enga-

nye: els crèdits —ni que siga a un interès del 7 per cent— els han de tornar els afectats, petits comerciants, llauradors, autònoms o simplement els que s'han quedat sense casa... després d'haver perdut la major part del que tenien sota l'aigua fangosa.

Alguns damnificats estan disposats a dir-ne prou. Diumenge al matí, vora quatre mil afectats per les innundacions d'Alzira, Carcaixent i d'altres poblacions situades a la vora del riu Xúquer van marxar des de la plaça major d'Alzira fins a l'autopista, en direcció a Albalat. Els crits de «Volem justícia» i «Fora l'autopista» foren llançats amb la ràbia i la indignació d'aquells que no estan disposats que els tornen a enganyar...

ments també és molt restringida, a causa d'un finançament molt precari en relació als serveis que donen.

En general, el Consell de la Generalitat valenciana es reuní i determinà una valoració genèrica de totes les despeses al voltant dels 100.000 milions de pessetes, on s'inclou tant dels danys materials com dels costos de la inactivitat econòmica. I, en funció d'aquestes valoracions, decretà la necessitat de demanar que el govern de Madrid declarara la zona com a catastròfica, com també d'injectar, ràpidament, renda per reposar allò que s'ha perdut, per ajudar aquelles famílies sense capacitat d'endeutament, per cobrir les necessitats més bàsiques d'aquelles persones que estan desprotegides. La Generalitat, però, també disposa de recursos escassos.

La llei de finançament de les Comunitats Autònomes i el recent acord, ara fa un any, no li dóna possibilitats d'actuació, ha d'esperar el dictament i l'ajuda del govern central. A Madrid decideixen.

Així, la Generalitat, sobre una valoració de 100.000 milions de pèrdues, el 9 de novembre, instrumenta unes ajudes urgents que oscil·len entre 100.000 pessetes i 300.000, per als més necessitats i desprotegits, per un total de 1.000 milions. Al mateix temps, es doten 100 milions per a pal·liar el descens de l'ocupació agrària. Xifra realment insignificant. D'aquests 100 milions, un 30 per cent es gasta en compra de materials, és a dir, en queden 70, dels quals un 30 per cent, aproximadament, són despeses de Seguretat Social.



*Les conseqüències de la riuada no es preveu que es tinguen aviat els recursos per atallar-les*

En definitiva, en queden uns 50 per a jornals, concretament 20.000 jornals. És a dir, amb aquests diners treballen 1.300 homes i dones, durant dos setmanes, o 650, durant un mes. La Cambra Local de Carcaixent ha calculat una pèrdua de 100 milions en jornals de recol·lecció i altres 100 milions de transformació dels cítrics, només a Carcaixent. Evidentment, la Conselleria de Treball s'ha quedat molt curta.

Les decisions, les té Madrid. El dia 13 de novembre es va reunir el govern en Consell de Ministres i decidí emetre un decret de declaració de zona catas-

tròfica. Aquesta vegada la dotació pressupostària assignada és superior a la del 1982, però del tot deficient: 85.000 milions de pessetes. ¿N'hi haurà més als pressupostos de l'any vinent?

El govern de Madrid ha compromès 40.000 milions per a la construcció de les infraestructures hidràuliques necessàries a fi d'evitar properes inundacions. D'aquestes 40.000, 21.000 corresponen a la conca del Xúquer i 19.000 per al Segura. Els 21.000 milions serviran per a la construcció de les preses de Bellús, Tous i Escalona.

Després, fins als 85.000 milions totals que s'han pressupostat, en queden 45.000 per a cobrir les pèrdues de 100.000 milions de pessetes, només al País Valencià, més les de Múrcia. Uns 45.000 milions que s'han de repartir entre les dos comunitats autònomes i entre diversos instruments. Des de la realització de les obres de reparació de les vies de comunicació públiques, carreteres i ferrocarril, fins a subvencions als ajuntaments i les diputacions per la pèrdua d'ingressos, deguda a la reducció impositiva proposada pel govern central, tot passant per la subvenció de tipus d'interès per a préstecs de reposició.

Tot indica que al govern de València li manquen recursos per fer front a la situació i, al de Madrid, li falta sensibilitat per entendre quina és la situació. Mentrestant, als valencians, ¿qui ens defensa? □



«Fa cinc anys creguérem que era l'última vegada que ens inundàvem —asseguren— però ara ja no ens enganyaran més. Estem disposats a arribar fins on calga per fer que la maleida autopista que ens ha tirat l'aigua del Xúquer cap a Alzira i Carcaixent se'n vaja a fer la mà...». Algú a Madrid ha pres consciència que els pacífics habitants de la Ribera estan en peu de guerra contra l'autopista, perquè, dissabte, dia 14, el ministre Sáenz de Coscuïtuela, responsable de dir quines obres públiques tenen prioritat sobre les altres i d'allargar els diners, va comunicar que en aquesta mateixa setmana començarien les tasques a fi de foradar l'autopista, «per substituir els terraplens en el terme d'Algemest per un viaducte de quatre arcs de llum i 80 metres d'amplària cadascun...».

En conjunt, vora 1.000 milions de pessetes és el cost de les obres que s'han de realitzar a l'autopista perquè deixi de ser una altra presa que fa regolfar les aigües

del Xúquer cap a l'interior, tot inundant Alzira i Carcaixent.

Segons els responsables governamentals, les obres previstes per regular els cabdals del Xúquer —les preses d'Escalona, Bellús i de Tous— estaran acabades abans de 1992, com també les disset obres menors previstes per al riu Segura, totes les quals comptaran amb un pressupost de 41.000 milions de pessetes. Els projectes estan enllestits de fa anys i ha calgut que es tornara a produir una catàstrofe com la que acabem de viure perquè els responsables d'haver-la evitat decidiren posar en marxa les solucions. Des de la pantanada, hi ha diferents informes tècnics sobre les obres que calia realitzar per a evitar les inundacions. Pel que fa a la comarca de la Ribera, hi ha l'informe Prevasa, que conté la major part de les actuacions que ara —amb presses— ha decidit iniciar el govern central.

«Ara —asseguren els damnificats— no passarà com succeí després de la pantana-

da. No ens conformarem esperant que vinguem, perquè estem farts d'esperar solucions».

Els afectats, també, es demanen per què ha calgut que passaren per una altra catàstrofe com la del 1982 per tal que Madrid es decidira a atendre les reivindicacions que constantment han estat repetint les associacions Afiva i Apemeda. Els afectats es pregunten com és possible que, després del que ha passat, el govern valencià s'atrevesca a dir que s'aconsegüen més èxits amb el convenciment i les bones paraules que a crits... ¿Quin crit volen més que aquesta catàstrofe? ¿Què volen que passe per comprendre que el que cal es posar-se a treballar immediatament per a evitar altres inundacions? ¿Quants anys haurien estat encara els projectes de les preses de Bellús, Escalona o de Tous, o els projectes de rectificació de l'autopista, oblidats en el despatx d'algun buròcrata si no arriba a succeir una altra catàstrofe? □